

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนที่พยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจะได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งจะกล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครู อาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2545 จำนวน 9,298 คน จาก 770 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู อาจารย์ ที่ทำการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) จำนวน 9,298 คน ในจำนวน 770 โรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane 1970 : 580 - 581)

ดังสูตรคือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดเป็น .05

แทนค่า	$n = \frac{9298}{1 + 9298(.05)^2}$
--------	------------------------------------

ได้กลุ่มตัวอย่างครู อาจารย์ จำนวน 384 คน

2. สุ่มสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งมีทั้งหมด 23 อำเภอ มาร้อยละ 50 โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 12 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และเทียบสัดส่วนหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	จำนวน ประชากร ครู อาจารย์	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ครู อาจารย์
1	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช	1,302	81
2	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าศาลา	783	46
3	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระพรหม	282	17
4	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุ่งสง	739	46
5	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอร่อนพิบูลย์	603	37
6	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจุฬาภรณ์	229	15
7	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา	320	20
8	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรหมคีรี	282	17
9	สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอช้างกลาง	284	18
10	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากพนัง	725	45
11	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ	231	15
12	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียรใหญ่	416	27
รวม	12	6,196	384

3. เลือกโรงเรียนจาก 12 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนโรงเรียน 263 โรงเรียน

4. เลือกครู อาจารย์ในโรงเรียนที่สุ่มได้โดยเทียบสัดส่วนจากจำนวนครูในสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอกับจำนวนครูในโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู อาจารย์ จำนวน 384 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและขวัญ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบให้ครอบคลุม และตรงกับเนื้อหาของเรื่องที่ทำการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นเลือกตอบ ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน วุฒิต่างการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน จากฐานอำนาจ 5 ฐาน ประกอบด้วย ฐานอำนาจการให้รางวัล ฐานอำนาจการลงโทษ ฐานอำนาจ ตามกฎหมาย ฐานอำนาจการอ้างอิง และฐานอำนาจชำนาญการ

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 มาตรา ตามแบบ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดให้ในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นผู้ตอบเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมการใช้อำนาจ จากฐานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่แสดงระดับ ของความเห็นนั้น โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ สัมพันธภาพหรือความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ความรู้สึกเกี่ยวกับความมั่นคง ความรู้สึกเกี่ยวกับความก้าวหน้า และการเลื่อนตำแหน่ง

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 มาตรา ตามแบบ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดให้ในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้น ขวัญในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่แสดงระดับของความเห็นนั้น ดังนี้

5	หมายถึง	มีขวัญในการปฏิบัติงานมากที่สุด
4	หมายถึง	มีขวัญในการปฏิบัติงานมาก
3	หมายถึง	มีขวัญในการปฏิบัติงานปานกลาง
2	หมายถึง	มีขวัญในการปฏิบัติงานน้อย
1	หมายถึง	มีขวัญในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

2. วิธีสร้างเครื่องมือ

2.1 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามศัพท์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจาก หนังสือ ตำรา เอกสาร ด้านทฤษฎีและหลักการ และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญในการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษาและความชัดเจนในข้อความ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารและการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของคำถาม และสิ่งที่ควรปรับปรุงซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญจะมีคุณลักษณะพื้นฐานต่างๆ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาและเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสร้างเครื่องมือ

2.4 นำแบบสอบถาม ที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แล้วไปทำการทดลอง (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach 1970 : 161 ; อ้างอิงมาจาก พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 125) ผลจากการทดลองกลุ่มตัวอย่าง ด้านการใช้อำนาจมีความเชื่อมั่น 0.9008 และด้านที่เกี่ยวกับขวัญมีความเชื่อมั่น 0.9270

2.5 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น (Reliability) แล้ว นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน ตอบแบบสอบถาม พร้อมขอความอนุเคราะห์ให้ส่งคืนกลับในกำหนด
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอแจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามไปแจกให้คณะครูในโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เสร็จแล้วรวบรวมนำส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งผู้วิจัยจะเดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตัวเอง
3. ในกรณีที่แบบสอบถามส่งคืนไม่ครบจะติดตามโดยการใช้สื่อสารทางโทรศัพท์ หรือไปเก็บด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบดูว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบสมบูรณ์หรือไม่แล้วคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้น
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยกำหนดค่าร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความเห็น ของประคอง กรรณสูตร (2538 :77) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายความว่าพฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้พยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงาน ของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการวิเคราะห์ ค่าถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 กำหนดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรของโรเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton 1978 :34-37 ; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด 2538 : 68)

$$I.O.C = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ I.O.C แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

R แทน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดที่ตรงกัน

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach 1970 : 161 ; อ้างอิงมาจาก พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 125)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

K แทน จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ

s_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ

s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยสำหรับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากร

X แทน คะแนนของข้อคำถาม

N แทน จำนวนข้อมูล

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากร

X_i แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

2.2 การหาตัวพยากรณ์ (การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน) ที่ดีในการพยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณเส้นตรง

2.2.1 สมการถดถอยพหุคูณเส้นตรงในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_k X_k$$

เมื่อ	\hat{y}	แทน	ขวัญในการปฏิบัติงานในรูปคะแนนดิบ
	a	แทน	ค่าคงที่
	B	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยส่วนย่อย
	x	แทน	การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน
	k	แทน	ตัวแปรลำดับที่ k

2.2 สมการถดถอยพหุคูณเส้นตรงในรูปคะแนนมาตรฐาน (บุญเรียง ขจรศิลป์

2537 : 161)

$$Z_y = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_kZ_k$$

เมื่อ	Z_y	แทน	ขวัญในการปฏิบัติงานในรูปคะแนนมาตรฐาน
	B	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยส่วนย่อยมาตรฐาน
	Z	แทน	การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนในรูปคะแนนมาตรฐาน
	k	แทน	ตัวแปรลำดับที่ k